

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.
Pentru economi numai 4 cor. pe an.
Pentru România pe an 15 Lei.
Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa cu
prețuri foarte moderate.

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Alegerea dela Dobra.

Contrar nădejzilor ce legau acei cari au dat recurs la Curie contra alegerii de deputat făcute la Dobra, și cari țineau a fi dovedit din greu și îndesate volnicile și nedreptățile săvârșite de oamennii stăpînirii în jurul acestei alegeri, și Curia, după lunga pertractare a petiției, a publicat Joi judecata ei, prin care întărește alegerea, ne-afînd destul de „dovedite” nelegiuirile date înainte ca făcute acolo.

Kossuthiștii la frine!

Războirea politicilor kossuthiști, cu Maestatea Sa Regele, — pare a fi pe sfîrșite.

Partidul lui Kossuth va primi frinele țării. Nu cu împlinirea cererilor celor de maghiarizare a armatei, ci mulțumindu-să cu cite-va fărimituri din ele. Că altfel nu s'a putut.

Și-au trimis ei, kossuthiștii, stafeți ascunși la Viena, au cercat toate șuruburile și șurubele pe la armată, și au văzut că acelea stau tari, nu să clătină, n'au unde începe s'o desfacă decum e, și s'o destrame, ca să pună ei mâna pe anumite părți din ea, — și așa au lăsat-o mai pe jos.

Maestatea Sa a primit pe trimisul lor, contele Andrásy, dar' i-a spus tot cam ce știa: de armată nu vă las să vă atingeți. Ce am fost făgăduit chiar înainte de războirea dintre noi: că ceva schimbări, mai mici, mai de pre laturi, fie, facă-se, dar' lucruri mari nu las să se schimbe la ea.

A venit Andrásy acasă. S'au adunat kossuthiștii cu gura căscată pe lingă el, să vadă ce le dă Împăratul. Andrásy le-a arătat mâna goală. S'au strîmbat odată mustețele cele coar-doșe alui Kossuth și a lui Bánffy și nasul cel lung al lui Apponyi s'a lunge și mai lung, au crișcat una din masele și-apoi s'au sfătuit ei, că dară ce să facă? S'o rupă cu totul cu Viena ori să ma stee de vorbă, și să se plece Domnitorului?

Solul lor le-a adus și vestea aceea, că Maestatea Sa, care ținușe sfat cu toți comandantii de corpurile de armată din Ungaria, cari au fost nume chemați la Viena înainte de a fi primit ascultat solul kossuthist, — să, pare gata a veni să cirmuiască țara cu putere armată, cu absolutism! Cite rele vin cu o astfel de stare, o știe numai cel-ce bine își dă sama ce va să zică asta. Și poate ei, kossuthiștii, vor putea aștepta mult de tot cu gura 'n pod până să se mai vadă așa aproape de scaunele cele de barșon ale ministrilor, cum ar fi acum, de ar slăbi-o din cererile pentru armată!

Și sfatul „înțelepților” partidului așa a hotărît: să crișcăm cit vrem din masele, dar' mănioși să nu ne arătăm. Ci să stăm de țîrg mai de parte, și chiar de n'om mai putea zmulge nimic, tot să primim a lua frinele țării, c'apoi de acolo multe poți face!

Și n'au rupt „pertractările” cu Viena, ci le urmează. Ieri, Joi, Andrásy a fost iar' la Viena. Că grosul partidului lor cere, „să nu se mai scape privilegiul”, ci să primească stăpînirea cu toate ale sale bunătați. Apoi ce-o fi mai încolo, — pe țară o fi.

Așa e vorba în zilele din urmă. Și așa e cu puțință, că în curînd să vedem sfîrșită „criza” și pe kossu-

thiști cu bățul fărmeat al guvernării în mână.

Azi, Vineri, trebuie că capătă știrea la Pesta, de bine, de rău.

Ugron nemulțumit.

Ugron Gábor, Săciul patriot, membru în comitetul coaliției kossuthiste, — a fost așa de nemulțumit de puținul ce l'a văzut în palma mare alui Andrásy, că a aș că: războiu, dar' pace, cu așa preț, nu! Iar' dacă ceialtați din comitet n'au prea vrut să audă de războiu, — el a eșit din comitet!

Prețul țîrguelli.

Căpeteniile kossuthiste țin în taină că ce le-a adus Andrásy dela Viena, ca bucătorele macar, în mâna sa goală, dacă dărab mare n'a putut. Niște mărunțușuri ci-că tot le-a adus. Tot așa țin în taină și răspunsul ce ei, căpeteniile, din sfatul lor l'au trimis Maestății, cerînd să mai pună macar ceva...

Ugron însă, nemulțumitul. Săciul eșit dintre ei, a ridicat vâlul de pe răvașul venit dela împărat și el spune că:

Împăratul nu lasă nimănui amestec asupra armatei, acela e dreptul lui; — cere urcarea numărului de regruți, tunuri nouă, etc. — la judecătoarele militare din Ungaria, însă, lasă să se dea mai mult drept limbei ungurești; steaguri, embleme, etc. va stabili M. Sa singur, și acelea vor fi comune tuturor așezămîntelor ce le susțin împreună cele 2 state Austria cu Ungaria (miliția, diplomația). — Altă nimic nu dă de nou, zice Ugron. Doar' ce a fost făgăduit și lui Széll.

Mai mult.

Unele foi din Pesta însă țin a ști mai mult ca Ugron. Ele spun, că M. Sa imbie Ungurilor, ca să fie odată pace:

1. Limba de pertractare la judecătoarele militare să fie cea maghiară.

2. Comandele militare (în Ungaria) să scrie către oficiile de stat Ungurești, ungurește; (a fost de altfel și pîn'acum).

3. Nou: Limba de regiment (de învățare a feciorilor) să fie cea ungurească în toată Ungaria!

4. Vama să se rupă de a Austriei, avînd Ungaria teritoriu deosebit (azi e una cu Austria în ale vâmlor cu străinătatea), și

5. În trebile din lăuntru, guvernul să aibă mână slobodă să facă ce vrea (cu nemaghiarii poate. Dar' și asta a avut-o și pîn'acum).

Lucru nou ar fi punctul de sub 3. cam greu de crezut, — și punctul 4.

Mari sfătuirii militare.

Abia's două săptămîni decînd M. Sa a ținut mare sfat militar în Viena la care chemase și pe toți comandantii corpurilor de armată din Ardeal.

În 29 Ian. a avut loc alt mare sfat a capilor armatei, presîdat de Maestatea Sa și luând parte și principele de coroană Ferdinand și cîțiva principii și mari comandanți.

Iar' săptămîna viitoare va fi, să spun, — al treilea sfat.

Unele foi țin a ști, că aceste sfătuirii să fac pentru a să înțelege ce ar fi de făcut decumva kossuthiștii

s'ar mai îndărătnici a ținea Ungaria în incurcătura în care o țin de un an și mai bine?

E vorbă și de urmarea — *absolutismului*, cu razimul miliției.

Dar' să pare că nu i-a veni rîndul, că s'au îmblînzit de-a binele lupii de ieri.

Și-or întoarce gîtul de cătră Viena și pe viitor vor urla cătră noi...

Brîul slav.

E un vis vechiu al gîntei slave din Europa, gîntă puternică, de care să țin popoarele: Ruși, Cehi, Bulgari, Sârbi, Poloni, Croați, Slovaci, Ruteni, etc. — e un vis vechiu al acestei gînte, de a întemeia în Balcani, din jos de Dunăre, spre Turcia și Grecia, un *mare stat slav*, în locul statelor mici de azi (Sêrbia, Bulgaria, Muntenegru). Cînd aceste state cu popoare surori, vor putea fi contopite într'unul, și în frunte i-ar pune atunci un principe rusesc. — atunci visul de mărire al Slavilor, de a cuceri tot Răsăritul Europei, ba de a pune mâna și pe Constantinopol, — va fi cu multe stațiuni din drumul azi încă lung, mai aproape!

Și atunci apoi să vor începe adevăratele zile de grele încercări pentru cele două popoare ce cad între coastele puternicului stat slav de miază-noapte: Rusia, și între cel nou dela mează-zi. Și aceste două popoare sunt: poporul românesc și cel unguresc. Asupra lor, care sunt și azi și vor fi mai ales atunci încungiuirați în mare de slavi, — vor cădea ochii lacomi ai acestora, și le vor stringe ca într'un brîu ori inel de fer.

Și acest inel de fer îl vedem acum ieșînd mai tare la iveală, uimitor de tare!

După o pregătire în tăcere, lumea fu de-odată pusă în mirare prin vestea, că Sêrbia și Bulgaria au încheiat între ele o *alianță*, de-ocamdată în treburi economice, înfrățire de apărare a intereselor lor economice față cu statele vecine. Muntenegro e și el cu ele. Și apoi cînd fu la țîrgul nou economic cu Austro-Ungaria, Sêrbia păși mai îndrăzneată ca în trecut, și iacă izbucni războiul de vama. Iar' Bulgaria îi strigă: Ține-te numai bine! Noi te ajutăm în luptă!

Ziarul nemțesc din București „Rumänischer Lloyd” scrie despre acest lucru, spunînd că e vădit pentru toată lumea, dar' mai ales cei din România o văd și o știu, că înfrățirea asta de vama a celor două țeri slave, e *pregătirea alianței politice a statelor slave din Balcani* (din jos de Dunăre), dela care gînta slavă nădăjduște slavizarea întregului Balcan.

Și ziarul german din București spune, că pentru România acest lucru e o împingere a ei tot mai tare spre Austro-Ungaria, căutîndu-și în această parte razim și mai bun față cu primejdia slavă.

Acest brîu slav va scoate odată ideile de maghiarizare și din capul politicilor unguri, a că-

ror popor va fi silit a lupta mână în mână cu cel român contra primejdiei ce-i va amenința de o potrivă. Numai de n'ar fi prea tîrziu și de n'ar fi amărît așa de mult pe Români prin proastele lor sforțări de maghiarizare, încît Români să nu mai poată sta de vorbă cu ei, nici în astfel de zile grele!

O întîmpinare.

— și una din pîdele altora. —

Intr'un număr trecut din „Libertatea”, vorbindu-să de alegerea de primar la Vinț, s'a aruncat vorba, că între cei cari au votat cu candidatul ungar, contra Românului, s'au văzut mulți chiar dintre cei cari la alegerea de deputat erau mai buni naționaliști.

Patru din cei-ce s'au simțit atinși, ne-au trimis o întîmpinare, în care recunosc, că au votat cu Ungurul, și au dorit căderea primarului român (care a reușit numai cu puține voturi), căci, zic dinșii, tocmai la alegerea de deputat, acest primar s'a purtat atît de păcătos cu Românii, că ei chiar atunci și-au pus de gînd, că la altă alegere, să voteze cu *ori-cine*, numai cu acest Român slab, mai mult nu! „Primarul Ion Goția — zic ei — de cite ori a fost aici alegere de membri la congregație, nu numai că a trecut el în tabăra contrară, dar' a tras cu sine pe cîți a putut mai mulți, zădărnîcînd reușita listei românești. La alegerea de deputat, el, Goția, a fost unul din corteșii cei mai mari ai creaturii guvernului și în contra candidatul național. De alteori tot așa.

Și alte multe lucruri slabe din punct de vedere național, ne scriu frații noștri, despre „Românul” Goția, ajuns iarăși birău.

Pe un astfel de om, ei n'au putut merge să-și mai dea votul lor, numai pentru-că ar fi născut Român, ci, chiar ca pedeapsă, au dorit trîntirea lui.

Las să știe că Românii cei adevărați s'au întors de cătră el, ba-s' chiar direct contra lui.

Așa-și apără frații noștri pasul lor, — care până la un loc e și îndreptățit. E îndreptățit până la punctul de a lucra contra unui astfel de Român slab, cercînd a ridica pe unul bun în scaun. Dar' a merge și a vota cu streinul, — tot nu e iertat. Aci augreșit bunii noștri frați. Nu că ar fi ei pentru asta Români slabi, dar' s'au folosit și de un mijloc neiertat, în lupta contra primarulul celui rău.

În ori-ce luptă noi, fraților, să nu uităm de mindria noastră de neam, care nu ne iartă la pasul acesta! La astfel de întîmpinare, dacă putem, punem în candidare și pe un Român bun și votăm cu el, fie și dacă cădem cu el. Dacă nu-l putem vîrf în candidare, mai bine nu votăm deloc. Dar' cu străinul, nu e cuminte!

Uitați-vă la Ungurii din Hunedoara (și de aiurea), cînd fu alegerea de deputat. Peste jumătate din Ungurii din cerc sunt kossuthiști, cei din fabrică sunt de ai ministerului. Hollaki a pășit *fără program*, deci nevrînd să se ție nici de kossuthiști, uici de guvern, numai că e Ungur!

Și ce-au făcut Ungurii toți? În loc ca kossuthiștii să zică: du-te 'n foc,

dacă desprețuști tu programul nostru; cei din fabrică: du-te 'ncolo dacă nu ții cu guvernul cu care ținem noi! Iasă un Român! — în loc să zică așa, cum după mintea unora, s'ar fi căzut să zică, ei au zis: „Fie! Ești pentru noi aproape un nime, că nu ești nici alb, nici negru, ci vrei să șezi între scaune... dar' ești Ungur, și numai pentru asta *votăm toți cu tine!* Decît un Român, mai bine un ungar cit de breaz (chies)!”

Și au mers toți cu el, au mai trîrit și niște Români slabi cu ei, și-l ale-seră!

Pilda asta e mult grăitoare și pentru noi Românii, în ce să ține de alegeri în locuri primejdite, cum e și Vințul.

Adunare de Români și Sârbi.

Pe Dumineca trecută (28 Ian. n.) a fost conchemată la Szerb-Ittebe, în comitatul Torontal, o adunare poporală a *Românilor și Sêrbilor* din acel ținut, împreună, — cu scop ca în aceea să-și arate aceste două popoare, la un loc, părerea lor și dorințele lor, în fața stărilor politice din țară. Avea să se discute asupra treburilor politice din țară și asupra dreptului de vot pentru toți (universal).

Convocarea adunării au fost subscris'o fruntașii români și sârbi împreună, anume:

32 Sârbi: Steva P. Seculici m. p., Tosa Raici m. p., Spira Raici m. p., Gyoka Petrin m. p., Liuba Raici m. p., Velemir Raici m. p., Svetozar Stelkici m. p., Fiiip Radlovački m. p., Ilija Josici m. p., Alexa Petrin m. p., Dragomir Petrin m. p., Milos Puscas m. p., Circa Stancov m. p., Dușan Raici m. p., Miloș Popov m. p., Pera Stoicov m. p., Isa Marincov m. p., Ievta Jivcov m. p., Ievta Raici m. p., Proca Filipaș m. p., Mia Părvulov m. p., Laza Pungul m. p., Stevan Pungul m. p., Pera Raici m. p., Iasa Danicov m. p., Sava Suvacki m. p., Svetozar Laiber m. p., Stevan Misovic m. p., Ion Petrovici m. p., Petru Petrovici m. p., Pantea Petrovici m. p., Proca Petrovici m. p.

31 Români: V. Petrovici m. p., Popi Toma m. p., Teodor Petrovici m. p., Petroviciu Stefan m. p., Baloș Todor m. p., Baloș Dochin m. p., Baloș Vičentă m. p., Pavel Jurca m. p., Secoșan George m. p., Cicola Iovan m. p., Cicole Pante m. p., Petru Cicole m. p., Iova Secoșan m. p., George Secoșan m. p., Todor Lelea m. p., Secoșan Avram m. p., Muțoc Todor m. p., Secoșan Todor m. p., Pali Filip m. p., Vajantu Pavel m. p., Roșu Pavel m. s., Todor Zeicu m. p., Pavel Negru m. p., Secoșan Pavel m. p., Iacob Pavel m. p., Vasii Iacob m. p., Ioan Frenț m. p., Andrei Mircu m. p., Nicolae Ursu m. p., Petru Vajantu m. p., Rașa Pavel m. p.

Deși sosită la noi prea tîrziu, facem și noi amintire de convocarea aceasta, căci ea încă e o dovadă, că atît fruntașii poporului sêrbesc, cit și ai poporului nostru, înțeleg și prețuesc după vrednicie năzuințele conducătorilor politicei popoarelor noastre nemaghiare, cari în dieta țării dînd mâna împreună, au pecetluit alianța (întovărășirea și înfrățirea) popoarelor în luptă contra nedreptății ce li-să face de guvernele acestei țări.

Acolo unde aceste popoare (Români, Sârbi, Slovaci, ba și Germani naționaliști) trăiesc împreună, trebuie să dea și ele însăși semne că prețuesc bine politica de înfrățire a deputaților noștri, ținând și ele adunări naționale laolaltă!

Iată pentru-ace adunarea la Itebe, în Torontal, e însămnată Ea s'a ținut. A reușit bine. Vom da report.

Porniri pe calea cea bună!

Cetim în „Tovărășia” din Hunedoara:

În Abrud să înființeze o reuniune economică. În Săliște să gătească inactivitatea insoțirii pentru lăptării. În Varadia să pregătească alcătuirea unei tovărășii pentru asigurarea vitelor. În Hunedoara, societățile meseriașilor români: cizmari, cojocari, argășitori și olari, pregătesc alcătuirea de reuniuni de înmormântare și ajutorare. Și în numărul nostru trecut am anunțat alcătuirea de reuniuni și tovărășii în Verșeț, în Pianul-de-jos și în Cefa din Bihor.

În vreme de o lună dar' avem știri că s'a pornit organizația economică în șapte centre fruntașe! Și dacă mai amintim și inactivitatea băncii »Codreana» din Băsești, făcută la începutul acestei luni, — avem mângăiosul tablou a unor mult promițătoare începuturi de *muncă economică* — în cei mai însemnați rami, pe care noi îi putem cultiva în situația în care ne aflăm. Căci între tovărășiile alcătuite ori pornite spre alcătuire găsim tovărășii de valorizare, de consolidare economică, de consum, de producție și de finanțe.

Când salutăm cu deosebită bucurie aceste vrednice începuturi, nu putem să înțelăm amintirea adevărului neștrămutat că: *O tovărășie trebuie să nască altă tovărășie și între aceste să fie legătură de interes, de vreme-ce tovărășiile numai așa pot cu adevărat să înflorească, dacă se cunosc și se sprijinesc împrumutate.*

FOIȚĂ

Nenea Ion Șutoianu.

— Schiță, din Țară. —

Nu e condei, fie el cît de maestru, se ne poată înfățișa o descriere naturală a frumuseților munților noștri și o minte cît de pătrunzătoare nu găsește cuvinte să ne poată da în mod sincer vederile fermeceătoare ce ne desfătează ochiul îndată ce am pus piciorul în regiunea muntoasă.

La fie-care pas ceva nou; nu e nimic comun în construcția asta așa de minunată alcătuită; toată stinca te ținutește în loc și te face s'o admiri, tot părăiașul te face să-ți înmoi piciorul în albia lui și murmurul apelor, ce șerpuesc din obirșie la vale, la fie care cotitură îți șoptește altceva.

Și cu toate astea, pe cărările lungi, fără s'firișit ce merg de-alungul văilor, ori tae coama înălțimilor, nu zărești urmă de boier din Țară, ci grupurile ce apar din cînd în cînd pe cîte o culme ori îți strigă cîte un „hop-hop” dintr'o fundătură de părau, sunt curioși străini, cari au simțit ca Alpii lor nu le dau vederi mai încântătoare decît Carpații noștri. Stîncile lor nu au forme mai grozave, ca ale noastre, piscurile *Omului* și *Negoiului* să răsfață ca

Știri politice

— **Războiul de vamă** cu Sărbia are urmări grele pentru amîndouă părțile războitoare: Austro-Ungaria oprește la graniță sute de vagoane de vite și porci sârbești îngrășați și porciți spre Germania. Nici să mai treacă prin Ungaria nu-i lasă. — Sărbia la rîndul ei trimite napoi zeci de vagoane de zahăr și de lucruri de fabrici, pe care fabrici din Austria ori Ungaria le porniseră pe drum spre Sărbia ori peste ea spre Turcia.

Să fac o sumedenie de pagube și neplăceri.

Dar' e nădejde de o împăcare a lucrului, că și din o parte și din alta pacea e dorită.

— **În Rusia** tot mai ard cîteva colțuri de țară. Din Homel abia acum ies la iveală amănuntele feroase. În 22 Ian. a izbucnit revolta mulțimii. Intîile jertfe ale furiei poporului au fost belitorii jidani. Revoltații au dus cu ei vase cu petrol: l'au aruncat pe prăvăliile jidovești și i-au dat foc! Poliția și miliția nu s'au rupea de loc să-i împedece. Ba par'că anume le dase poruncă să nu-și închidă prăvăliile, ci să le țină deschise, că-i păzesc ei. I'au păzit până au venit cei cu petrolul și lemnușă! Focul s'a lătit repede în inima orașului și două zile a tot ars, iar' mulțimea desfrînată, jăluia tot ce-i venea în cale. De tot cu ars 105 prăvălii și 40 de case mari! Jidanii au fost mai rău prjoliți. Ei au avut zile groznice! Pagube la 3 milioane ruble. Numai miliția trimisă anume, a putut înfrîna încitva pustiirea mai departe.

În Chiev 2250 familii jidane cari erau înainte vreme cu stare bună, azi sunt goale nap și trăesc în cea mai neagră sărăcie!

Poliția prinde la anarhiști prin diferite orașe ale Împărăției, le trage judecată scurtă și împușcă la ei.

și Mont-Blankul în sferile înalte, spărgînd cu fruntea lor norii, iar' vulturul nostru e tot atît de falnic ca și acel, ce plutește de-asupra zăpezii eterne.

Numai eu nu mă 'ndur, să nu văd în fie-care an comorile de frumuseți ale țării mele. M'atrag părăiele, mă atrage codrul ce-mi doinește din frunziș, mă atrag potecile ascunse, cari mă conduc departe până, ce-mi isprăvesc gîndurile, trezite tîrziu, tîrziu, de glas de clopot dela tîrlă și de duioșia versurilor de fluer.

Numai aici mi-e dragă viața, potichnită de grijile zilelor grele; tot răul sufletului îl alină liniștea naturii și simt fiecare clipă, ce-o trăesc.

Iar' după o săptămână de pribegire îmi închid în inimă toate frumusețile văzute și în singurătatea căminului meu, abătîndu-mă din calea unei vieți împovărate, mi le desfășor cu drag înainte și mă gîndesc cu drag la ele.

Nu mă siliți să vi-le spun și vouă, căci nu sunt în stare. Duceți-vă și voi, căci drumul vă e deschis. Vă e dragă țara voastră, străbateți-o în lung și-n lat cu piciorul. Urcați-i culmile, coboriți-i povrnișurile și dacă nu vă e cu bănat, nu treceți pe lingă un bordei ori colibă, apărîndu-vă de cîni și injurînd, ci opriți-vă și stați de vorbă cu Românul ăla pletos, roșu la față și voinic, care vă ese înainte cu căciula-n mână, pentru a vă întreba

Asigurarea vitelor.

„Tovărășia” din Hunedoara scrie:

Din multe părți — spre bucuria noastră — ni-s'e cer informații cu privire la asigurarea vitelor. Și până cînd vom ajunge să dăm informații amănunțite despre alcătuirea și conducerea diferitelor tovărășii, — ca să răspundem baremi încâtva cererilor ce ni-s'au adresat în chestia asigurării vitelor, dăm următoarele deslușiri:

Mai ușor, mai ieftin și mai repede să poate face începutul pentru asigurarea vitelor prin formarea de *tovărășii ocazionale* (alkalmi egyesuletek) întemeiate pe §. 62 din *legea comercială*, art. 37 din anul 1875. Aceste tovărășii, nu trebuiesc înprotocolate în registrul firmelor, nu au lipsă de vre-o concesiune (îngăduință) specială. S'e formează simplu pe temeiul unui *contract de tovărășie* — timbrat, ca ori-care alt contract.

În acest contract, pe care îl subscriu toți membrii, s'e iau dispoziții cu privire la conducere (adunare gen. și comitet), la drepturile și datorințele membrilor, la felul de asigurare, la felul de despăgubire, la prețuirea vitelor și la alte lucruri trebuincioase pentru susținerea unei tovărășii.

Principiul asigurării ori mai bine al ajutorării în caz de schilăvirea ori moartea vitelor, este ca în-timplarea să fie o *nenorocire* venită fără voia proprietarului și pe lângă toată grija lui.

La început s'atatornicească anumite taxe, de pildă 40—60—80 fileri după fie-care sută de coroane din valoarea vitelor înscrise. Aceste axe s'e plătesc *odată* la început și apoi d'acoi înainte *numai atunci* cînd s'e întîmplă vre-o nenorocire în vitele asigurate. Dacă în un an nu pierd ori nu s'e nenorocite nici o vită asigurată, — nu dă nimeni nici un ban. Cînd pierd însă o vită, fiecare plătește taxa stabilită. Prețuitorii prețuesc vita și tovărășia o plătește. Suma ce întrece peste asta, rămîne la fondul tovărășiei. Acest fond apoi cu vremea va acoperi pagubele fără să mai dea cineva vre-o taxă. Ori din acest fond s'e pot procura

de una de alta, ori a vă povestii de ale lui. — O fi el cu cămașa unsă și murdară, o fi el greșos cînd îl vezi întii, — cum zicea un poet în v'r'o cîteva versuri nenorocite — dar' cînd își desleagă băierile inimii și pornește din gura lui o undă încalzită de dragoste de neam și de țară, simți că numai sub cămașa aia murdară s'a mai păstrează iubirea a tot ce-i românesc și brațele astea să vînjesc cînd o boare dușmănoasă s'a lasă asupra-ne.

Dacă lași la dreapta valea Argeșului de-asupra Cumpenei, poteca ce s'a înalță mereu printr'o pădure de brad te scoate după șase ciasuri de umblet obositor, la luminiș pe virful Clăbucetului. Un drum greoi, încet. Oboseala închide glasul fiecăruia, numai călăuza mai strigă din cînd în cînd măgarului împovărat: ciuși! și-l îndeamnă la drum, arătîndu-i bita.

În liniștea asta zgomotul ce ese din bezna pădurii îți pare cu mult mai sinistru și tresari la fiecare rup-tură de cracă uscată, uitîndu-te cu temere împrejur.

— Pare-că am auzit ceva! îi spui așa cam înfricat vecinului. „Or fi niscai mistreți!” răspunde tare călăuza din capul coloanei.

— Și de ce nu vin încoace moșule? — Ne-au mirosit și nu le place de noi!

vite de prăsilă, s'e pot face multe și multe lucruri bune.

Eată — în scurt — întregă treaba asigurării vitelor. Pe cît de simplă — pe atît de folositoare.

Cînd vre-o comună, ori vre-un ținut ar simți lipsa îndrumărilor speciale, — noi cu plăcere mijlocim, ca să meargă la fața locului un pricepător, care să pună întreg lucrul în porneală.

NOUȚĂȚI

Spor frumos arată astan băncile noastre, a căror bilanțuri s'au putut încheia deja. Dintre băncile din comitatul nostru, al Hunedoarei:

„Zarandeană” (Băiță) a încheiat anul trecut, cu un cîștig de 15.257 cor. (cu aproape 5000 cor. mai mare ca anul trecut)!

„Grănițerul” a încheiat cu cîștig de 22.824 cor. (mai mare ca anul trecut).

„Geogeană” (Geogiu) încheie întiiul ei bilanț cu 5200 cor., destul de frumos rezultat în anul dintii.

„Corvineana” (Hunedoara) cu 24.774 — cu peste 6000 cor. mai mult ca a. tr.

„Cugiereana” (Cugir) cu 8580 cor. La „Ardeleană” (Orăștie) va fi cu vre-o 10.000 mai mare ca a. tr.

Un suflet de bun creștin a dovedit că are în sine, măestrul pantofar *Petru Livezeanu* din comuna Hărău (îngă Deva). Dsa, de naștere din Orăștie, aducîndu-și cu drag aminte de acest oraș în care și-a trăit întii ani de copilărie, a dorit să-și arate dragostea pentru locul nașterii și pentru biserica lui gr-or. de aici, dăruind din prisosul ce Dzeu i-a ajutat să agonisească, suma de 100 *coroane* pentru „Fondul de zidire” al bisericii nouă, întemeiat aici.

Comitetul parochial gr-or. rom. din loc, luînd știri despre frumosul fapt, a hotărît să dea mulțumită publică la adresa institutului dăruitor, — pe lângă pomenirea cu laudă ce preotul a făcut-o în biserică în fața poporului, asupra darului.

Să-i împlinească Dzeu gîndurile bune ale bunului creștin și să-i ajute a avea spor în munca sa, din a cărei prisos știe face atît de frumoase danii casei Domnului.

-- Dacă nu te tunzi și umbli cu părul ăla mare, porc, porc dar' își are și el gusturile lui!

După cîte-va minute de tăcere, unde adierea răcoritoare a unui vînt ușor îți dă putere de drum, sunetul unor crângi călcate de ceva greoi, ne oprește-n loc, pentru-ca închizîndu-ne răsufierea să-l putem distinge.

— Ce-i iar' moșule?
— Ce să fie, or fi niscai urși!
— Și de ce nu vin încoace?
— Ne-au văzut goi de iarnă și li-e milă de blană!

Mai tîrziu cînd pașii îndrăzneți îi auzeam bine cum merg alătura de noi prin ascunziș, ne-am oprit în loc și pe fața fiecăruia dintre noi vedeai o sfortare de a apare curajos.

— Dar' asta ce-o mai fi moșule?
— Hm! zise moșul scărpinîndu-să sub căciulă, — asta dacă nu-i lighioană, e Șutoianu. Și pină a-l întreba cine-i Șutoianu, îi și dă un chiot, punînd amîndouă mîinile corn la gură!

— U, mă nea Șutoiene, mă!
Și nea Șutoianu la zece pași de noi iese de după o ciuturugă de brad cu fața veselă, ochii lucîndu-i de bucurie ca și cînd ar fi găsit o comoară.

Mic la stat, dar' spătos, purta niște plete lungi, ținute în regulă la ceafă de greutatea unei căciuli cît o baniță de te puteai ascunde după ea.

Peste deschizătura cămășii trecea curmeziș cureaua dela traistă, mîna

Ville la Orăștie, fiind că s'a găsit floxera în ele, — au fost puse sub opreliștea prescrișă (secuestru).

Petrecere în Brad. O petrecere cu nobil scop, arangiază corpul profesoral dela gimnaziul nostru din Brad, în hotel „Central” la 29 Ianuarie v. (11 Februarie n.) 1906, în *favorul „Fondului Dr. Iosif Hodoș”* dela gimnaziul public român gr-or. de acolo. Contribuirile binevoitoare, ca suprasolviri, să se adreseze Direcțiunii gimnaziale și să vor cuita publice și în programa gimnaziului pe 1905—6. Reamintim scopul „Fondului Dr. Iosif Hodoș”, care e: a) a da ajutor profesorilor dela acest institut, cari vor tipări vre-un manual, vre-o carte bună pentru instrucțiune; vre-o scriere de valoare literară, vre-o prelegere publică ori disertațiune vrednică de a fi publicată în anuarul institutului nostru; b) a da ajutor profesorilor, cari vor face excursiuni științifice cu scopul de a înălța nivelul învățămîntului dela institutului nostru.

Reamintim și rugarea pe care direcțiunea gimnazială a făcut-o chiar pe însăși invitările la această petrecere: „Vă rugăm, Ven. Mece-nați, mărite Institute de credit și economii, Stimați Absolvenți ai gimnaziului din Brad, și Iubiți Frați generoși: contribuiți cu obolul Vostru la sporirea „Fondului Dr. Iosif Hodoș”!

— și rugăm de nou pe toți cei cu inimă bună pentru acest institut, — să nu-și uite a trimite — care după inima și puterea sa, — contribuiri la fondul numit, ca semn de dreaptă prețuire a celor din fruntea institutului, cari fac căldurosul apel.

Revoltați de frig. Știri despre o revoluție tristă vine din Bihor.

Locuitorii comunei Ghiriș, foarte săraci, au ajuns în așa lipsă de lemne și în primejdi de a le îngheța și copiii de frig, că s'au dus vre-o 80 de inși la primărie și au cerut lemne. Dacă nu li-s'au putut da, — au scos săcurile și au tăiat părțile de pe delaturii dela podul comunal de peste rîu. Și au plecat cîte cu un dărăbuș care la casa sa. Ca mîne au năvălit iar asupra primăriei, cerînd lemne. Primarul, ne mai știind ce să facă, le-a desfăcut niște case vechi, pustii

stîngă vîrită în mîna sumanului ce-i atirna pe spate, iar' cu dreapta propîndu-să într'o scurtătură. Itării cooperiți până la genunchi de foile cămășii erau legați la glezne cu nojițele opincilor ușoare.

— Bună vremea, să vă dea Dzeu boierilor, de încotro? I-am răspuns cu toții de-odată și i-am dat ocol, pentru a sta nițel de vorbă. Prea îmi părea o fire șăgalnică de Român bun la inimă și isteț la graiu.

— Am plecat nene pe poteca asta, unde ne-o scoate; dar' dta cine ești și ce te umbli așa rătăcit prin pădure?
„Nu mă rătăcesc eu în șapte munți, d'apoi pe Clăbucetu, unde de douăzeci de ani eu-s stăpîn și cu ăl de sus!” vorbi bătrînul cam apăsător și chiar supărat poate, că nu știm cine-i Șutoianu.

„Șapte munți cutreer de douăzeci și mai bine de ani și n'a rămas locșor, ca de ici-colea să nu-l fi călcat Șutoianu cu piciorul lui.

„Cînd dormiam într'un părau, știam în care doarme ursul și știam și croafa cu puceii în care glod sunt infundați. Cîți ani am, nu țiu minte, că le-am pierdut roștu, după-ce am îngropat pe răposata, — fie-i țărîna ușoară — ea ce-și mai aducea aminte, dar' pune-mă să-ți număr cîte lighioane am ucis de cînd mă țiu p'acoi și nu greșesc nici o coadă de pui de urs. Și locu țî-l spun unde și cînd.”

și din acelea le-a dat lemne. Vre-o 3 case au dărnit ca să aibă cît de cît foc.

Universitarii români din Cluj invită la petrecerea cu dans ce arangiază în sala dela hotel „Central”, în 17 Februarie n. 1906. Venitul curat e destinat Pentru „Casina română din Cluj.

Însoțirea puterilor lucrătoare este pirghia biruințelor, cît pe alte terene, mai ales pe terenul economic! Năzuința însoțirii celor slabi, pentru a fi și ei tari în lupta vieții, în lupta pentru traiu, e azi la rînd în toată lumea. De aceea în alte țeri, și în țara noastră la alte popoare, răsar ca din pămînt zeci și sute de însoțiri economice cari apoi atrag după sine sporul în bunăstare a celor însoțiți.

La noi Românii în privința asta s'a lucrat încă prea puțin. Abia avem începuturi de însoțiri, de tovărășii.

Vina zace și acolo, că mulți ar vrea, în comune mai de frunte și la orașe, să facă însoțiri economice, dar nu prea știu cum?, ce le trebuie? ce să facă?

Acum vestim cu drag pe cetitorii noștri, că la Hunedoara a început să iasă o foaie anume pentru a povătuși poporul nostru, care ar dori, în comunele bune, să-și facă o tovărășie de un fel ori de altul, — cum s'o facă, unde s'o înștiințeze, cum s'o conducă, unde să se îndrepteze pentru a-și putea căpăta ori vinde lucrurile de lipsă? O foaie slujind o năzuință de cele mai arzătoare la ori-ce popor de viață. Ea dă răspunsuri și povește la toți cei-ce cer în ori-ce trebuință a întovărășiiilor și a conducătorilor lor. Căci redactorul ei, dl V. C. Osvadă, însuși director al unei însoțiri economice ce merge înflorind sub conducerea dsale, e om priceput și chemat în aceste treburi.

Fiind foaia dsale cu 8 cor. pe an, noi am făcut cu dsa învoială, ca în scopul răspîndirii ideilor bune ce dsa le pune în foaie, să dea la abonatăii „Libertății” foaia dsale „Tovărășia” cu jumătate de preț, în loc de 8 cor., cu 4 cor., pe an. Și dsa a făcut abonatilor noștri această reducere mare de preț.

Cei-ce, prin comune mai bune, voesc dar' a învăța treburi de-ale însoțirilor economice, ca mîne să le poată și dinșii începe acolo, — să scrie: D-lui Vasile C. Osvadă, în Hunedoara (Vajdahunyad) că fiind abonatăii ai foii noastre, să le trimită foaia „Tovărășia” cu preț de jumătate. Și multe lucruri bune vor afla din ea și vor învăța.

În numărul de azi dăm citeva știri scoase din cel mai nou număr al acestei foi, din cari încă să poate

Și a pornit'o Românul pe vorbă; urechi să ai să-l ascuți căci te-a căutat anume, el să-ți vorbească și tu să te îngrozești de spusese lui.

„Era mai astă primăvară,” începe din nou moșneagul scuturîndu-și pletele, să s'așeze, „că vin doi nemțoi, îmbrăcați în țări de urs cu nește ghetete roșii, par'că le argăsisse de curînd; ce tutun neică, ce cîrneturi, ce vin; gîndeam: mă Șutoiene, de nu te-i îngrașa acu, nu te-îngrași să-ți dea și pezmeți.

Cine-i îndrumase la mine, cine nu, nu știu, știu că mă pomenește cu ei într'o bună zi. Iei: bună dimineața în limba lor, eu noroc să dea Dumnezeu, într'a mea.

I-am cinstit cu brînză, nu mîncau, le-am pus pe masă burduful cu jîntița, îmi părea că să cam înghioldesc unul pe altul. Or fi sături, îmi zic eu și le dau jăscăcu cu tutun. Să uita nemții la el și nu știu ce-i. Il iau și-mi infund pipa. — Nu vrea nici unu buruiana asta!

Până-ntr'un tîrziu îmi dau seama, c'or fi venit la urși, ori la vre-o bătae de lighioane. Scot atunci pușca, c'o țineam ascunsă de pădurari, și-i văd pe amîndoi cum să bucurau, pare-că le-aș fi scos ursu din birlog legat de picior: Na neamțule vînat de-a gata.

Ia, — îmi zic ei — și-mi deschid nene din învălitori de piele niște puști!

vedea, ce știri interesante economice, și povește folositoare să dau în ea.

Teatru românesc în Timișoara. Afăm cu plăcere, că inteligența română din Timișoara va da o reprezentațiune teatrală în 14 Februarie a. c., în reduta mare a otelului „Principele de Coroană” de acolo. Să va juca comedia »Trei pâlării de dame“ localizată de dl Emil D. Fagure din București.

Afît rolurile de dame cît și cele de domni, sunt depuse în mîni bune.

Să va da publicului privilegiu a să desfăta în prestațiunile artistice ale doamnelor Lucia A. Cosma, Alexandra G. Adam, Silvia R. Cărbășiu, Victoria L. Magdu și a unor domnișoare drăgălașe, al căror nume nu ni-a succed încă să le știm, apoi ale domnilor Zaharie Bărsan, binecunoscutul artist al teatrului național din București, Dr. George Adam, Dr. Cornel Creciunescu și Liviu Magdu.

Dl Zaharie Bărsan vine anume pentru acest scop dela București la Timișoara, iar termenul fixat ni-să pare potrivit și din cauză, că „Timișiana” în ziua aceea își va ținea adunarea generală, prin urmare o parte a publicului va fi în situația binemerită de a împreuna „folosul cu frumosul“.

Societățile pe acții în Ungaria. În anul 1905 s'au alcătuit în Ungaria în total 156 societăți pe acții cu capitale de 85,478,000 coroane. Dintre aceste 95 sunt bănci și casse de păstrare și de credit și 61 sunt întreprinderi industriale. Primele cu un capital de 28 mil. 838.000 coroane, ear celelalte cu un capital de 56,640.000 coroane. În decursul anului 103 societăți pe acții și-au urcat capitalele cu 77,727.250 cor.

Dintre toate institutiile aceste abia 6 sunt românești — și aceste toate instituite de bani și nici o singură societate industrială românească.

Și... mai aștepți tu mila lui? („Tovărășia“)

Producție corală-declamatorie să arangează Dum. în 11 Febr. n. în sala școlai rom. gr-or din Balomir. Venitul în favorul bisericii.

Casina română din Orăștie își va ținea adunarea generală ordinară în 25 Februarie n. 1906. la 5 ore p. m. în localul casinei.

Reuniunea femeilor rom. din Abrud, Abrudsat și jur invită la Petrecerea cu dans, costumată (costume românești populare) ce o va arangea Joi în 8 Februarie st. n. a. c. în sala hotelului „Detunata” din Abrud. Venitul e al Reuniunii femeilor romane

ce puști, apăsau de ce apăsau și să rupeau în două, bagă glonțu cum l'o fi băgat, pune țeava la loc, țanc! și trozne de-ți lua auzul.

Mă uitam la biata arma mea, legată în vre-o citeva părți cu sîrmă și țintuită, o luase un frate al meu dela Turci... și cum zic, mă uitam la ea și nu-mi venea să cred că ea sărmana m'a scăpat dela moarte nu odată, nici de zece ori, de era să nu mai auzi de Șutoianu. Numai odată mi-a mîncat mîna stîngă. — (Cea care o ținea pe zăbun n'avea palmă).

Tot eu-s de vină, c'am umplut'o cu țărîna.

Dar' nu-i nimic, mi-ajunge dreapta, pentru cte lighioane sunt pe aici, vorba e numai că cu bită nu le poți da în cap. Mi-am luat pușca, și acum umblu numai să le știu de urmă.

Și-i iau pe nemți atunci, — aveam o spurcată de văduvă cu doi pui acli la obîrșia văii Caprei. Îmi fac ei semne să nu dau, să-i las pe ei să tragă, că-mi dau trei sute de lei. Bine, zic eu și-i așez pe unul de-o parte a găurii și pe alălalt de alta. Cînd o eș, lăsați-o să ridice și loviți-o în piept pe zgriptăroaica, că prea m'a năcăjit.

Mă duc și pocnesc odată cu căciula în gura birlogului, de gîndeam, că se dărnim stîncă pe mine. Auzil de odată miorlăitura dihaniei în fundul birlogu-

din Abrud, Abrud-sat și jur. În pauză să arangiază o sezătoare populară.

Logodnă. Dl Dimitrie Sirnea învățător-dir. în comuna Comlăuș sa logodit în 11 Ian. cu dșoara Rozalia Papp (fica dlui Ioan Papp ofician la căile din Arad). Felicitări!

Bal filantropic, să arangiază pe ziua de Trei-Sfinți (12 Februarie n.) în sala „Hotelului Univers” din Blaj. Venitul curat este destinat pentru „Fondul studenților morboși”. Suprasolviri și contribuiri pentru acest fond, să primesc și să cuitează cu mulțumită în public.

Cununie. Dl George Tăban își sârbează cununia cu d-șoara Marița I. Cârstea în bis. gr-or. din Stupini-Brașov, Duminecă în 22 Ianuarie (4 Februarie) 1906. Dorim fericire!

Moarte. Dl preot Ioan Tilicea din Hărău (îngă Deva), a îndurat o cruntă lovitură a sorții. Tineră sa soție Elena născută Haneș (din Orăștie) a încetat din viață în 22 Ian. n. răpîtă de o grabnică boală de piept. L'a lăsat în cea mai mare jale pe tinărul preot, după o căsătorie de abia doi ani, cu o fetiță orfană. A fost înmormîntată dela casa părintească din Orăștie, în mijlocul unei mari asistențe.

Dzeu să o odichneasă și să mîngăie pe intristatul și crud lovitul de soarte tinăr preot!

Socru ce-și omoară ginerile. O groaznică întimplare a avut loc în Ghiriș (îngă Turda). Un om cu numele George Moldovan, după-ce cu multe greutăți a scăpat dela miliție pe tinărul George Măscășan, și acesta i-a luat fata, — acum și-a omorît ginerile, fără să fi avut de ce. Tinărul bărbat trăia destul de bine cu nevastă-sa, aveau și 2 copii. Acum cite-va săptămîni ce-l apucă pe socru ce nu, hai că el s'ar duce la crîsmă. Chiamă și pe ginere. Acesta merge. Ia omul 1 liter de rachie, și beau. Ginerile să ametește mai iute și mai tare, ca socru. Pleacă și spre casă. Pe drum dau din o vorbă în alta și să trezesc certîndu-să, ca oamenii beți. Acasă în curte, urmează cearta. Ginerile merge să dea de mîncare la vite. Socru-său după el. Să sfădesc și în sură. În firul sfăzii, de-odată socrul scoate un revolver și trage asupra ginerelui! Il pușcă în foale. Apoi ia un par și-l mai îmblătește în cap și cu parul. S'au adunat oameni; au dat în laturi pe socrul sălbatec. A venit medicul. A legat pe bolnav. L'au dus în spital

lui și pe pui vâlcărîndu-să: „Nu eș, c'a venit Șutoianu!”

Mă retrag la zece pași să aibă nemții locul să dea.

Nici nu m'am întors bine și iată-o o mătăhală cît muma pădurii, să ridică-n două pocioare, își adună pielea după gromazi și își răsfră coama, și cînd a răcnit odată, — au înlemnit copacii, dar' și Nemții au amorțit cu mîna pe pușcă.

Ce te faci Șutoiene? Să-i dai pielea, pe trei sute de lei, spurcăciunei? Pac! și-am răsturnat'o, de n'a avut vreme, să mai zbiere înc'odată!

— Apoi Nemții?

— Cînd s'au trezit ei, eu sedeam pe blană moale, infundînd-mi pipa cu tutun boeresc.

„Mort?” întrebă Nemții; moartă boierule, de știu că n'o să-mi mai spurce potecile.

Și par'că vedeam cum pe pușca mea strălucea rugina, și cum să răzîma de gîtul ursoaicei, iar' ale lor cum steteau trîntite în buruieni.

Încet, încet, am ajuns la lumină. — Deasupra să vedea stîna în Clăbucet înconjurată de o verdeață închisă, unde nenea Șutoianu ne-a răsturnat în cite-va minute o mămăligă cît o rîpă, dar' jîntiță, dar' urdă dulce, dar' caș, ce belșug aici, mă neică!

(„Viața Lit.”)

George Stoica.

în Turda. Aci medicii au cercat să-i scoată glonțul din trup, dar' nu l'au găsit. — Peste 2 zile nenorocitul a murit în cumplite dureri. Pe socrul sălbatec l'au dus gendarmii în temniță. Fata lui, văduva după răposat, plînge părăsită și cu doi copii mici îngă ea, — avînd tata în pușcărie și soțul în pămînt, — ca urnare a unui litru de rachiu!

Trăzni-o-ar rachie, că ea e cheia necurată care îți deschide ușa ca să intri în împărăția diavolului!

„Hilaria”, reuniunea română de cîntări din Oradea-mare, invită la concertul urmat de dans, ce-l va arangia la 9/22 Februarie a. c., cu concursul binevoitor a doamnei Gizela Popescu și a domnișoarelor Nora Kiss, Eugenia Fășie, Lucia Popu, Helena Sfurlea, Valeria Venter, și Valeria Baba, în sala mare dela „Arborele verde” (Zöldfa.) Venitul curat este destinat pentru augmentarea fondului reuniunii și a mesei studenților. — În pauză să va juca: „Călușerul” și „Bătuta”. Programă: 1. „Marșul corului economilor”, cor. bărb. de C. G. Porumbescu. 2. „Noi” poezie de O. Goga, declamată de domnișoara Eugenia Fășie. 3. „Un songe d'une nuit d'été”, de Mendelsohn, executat la pian de domnișoara Lucia Popu. 4. a) „Toarce lele”, cor. bărb. de T. Popovici; b) „Pentru Mândra”, cor. bărb. de T. Lugojan. 5. a) „Imn de urare”; b) „A căzut o rază lină”, duet, d-șoarele Valeria Venter (sopran) și Helena Sfurlea (alt), acomp. la pian de d-șoara Nora Kiss. 6. „Dușmancele”, poezie de Coșbuc, declamată de d-șoara Valeria Bab'a „Cisla” quartet comic-satiric, cîntat de corul reuniunii.

Producțiune și petrecere în Balșa. În 15/28 Ianuarie seara, s'a dat în școala din Balșa, o mică producțiune împreunată cu petrecere populară. Producțiunea a constat din o piesă teatrală (Ruga dela Chișeteu) și trei coruri. S'a văzut silință la ceice au cercat a juca piesa asta, deși le-a fost cam greu a o străbate. Dar', ori-cum a succes predarea, fiind la sate trebuie să ținem samă de asta, și ne pare bine că vedem ori-ce încercări de mișcare culturală.

După producțiune a urmat joc la care a participat învățătorii tineri de față și poporul.

Am avut și cîțiva „călușeri”: 4 jucători au jucat cu destulă dibăcie citeva figuri din voinicescul joc. Punătorii la cale a acestei petreceri sunt: inv. din Balșa D. Giurgiu, cu par. Hanches din Almașul de mijloc. Succurs au mai dat încă inv. Budoiu din Poiana, Giurgiu din Almașul mic și Căzan din Ardeu, precum și doamna Hanches, soția părintelui Hanches.

Pe îngă dl preot local N. Damian, am mai văzut venii din comunele vecine, pe preoții Glodean din Ardeu și Todea din Almașul mic, apoi învățătorii: Stoica din Renghet, Botean din Geoagiu, Frâncu din Gelmar, Lucăcel din Balșa și Pallade din Feredeu.

De dorit este ca în viitor să se caute și piese cu fond instructiv și moralizător pentru popor, nu numai distrativ.

Inteligența română din Geoagiu și jur, invită la Producțiunea teatrală ce arangează mîne, Duminecă, în 4 Februarie n. 1906, în sala școlai române din Geoagiu. Să joacă: „Otrava femeiască”, comedie într'un act, de Țîntar, prin dl Nicolau Botean, d-ra Anuța Dudaș, dl Lazar Stoica, și dl Luca Pallade, — apoi „Idil la țeară”, comedie într'un act, de V. Alexandri, prin dl Ioan Frâncu, d-ra Ludovica Popp, dl Luca Pallade, d-ra Anuța Truca, dl Dionisiu Giurgiu, d-ra Rozica Danciu, dl Nicolau Botean, dl Petru Cingher. — După producțiune, dans.

Producție în Mărtinești. Inteligența din Mărtinești invită la Producțiunea teatrală, ce să va ținea în Mărtinești, la 4 Februarie st. n. 1906 în edificiul școlai. Venitul curat e destinat pentru biblioteca școlai rom. din loc.

„Muza Română” Numărul prim a Revistei muzicale „Muza Română” va apare la finea lui Ianuarie st. v. cu următorul conținut muzical: 1. Marșul „O idea”, compus din cîntecul „Călugărul” și „Adio la Carpați”. 2. Uvertura la balada „Erculean”. 3. Doruri din Bănat. 4. Pric easa dela sf. Paști. „Cu trupul”, pentru cor bărbătesc. 5. Romanta din opereta „Scara mîței”, voce și pian. Să poate abona în Blaj. Cei-ce doresc numărul 1 ca de probă, să se adreseze dlui I. Murășan, în Blaj.

Asociațiunea din Brașov.

Inimi calde și minți luminate au alcătuit în Brașov, încă înainte cu 36 ani o „Asociațiune pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români meseriași din Brașov”. De 36 ani această asociațiune muncește cu zel pentru ajungerea scopului propus și cu toate acestea puțin din ai noștri știu să socolă după vrednicie această cinstită și folositoare muncă. Din publicațiile Asociațiunii vedem, că ea are un scutul ei la 300 de ucenici adunați din toate ținuturile locuite de români și împărțiți apoi pe la fel și fel de meserii. An de an Asociațiunea dă știpendii și ajutoare în sume de 1—2000 coroane.

Plătește taxele școlare pentru ucenici (inași), le dă ajutoare pentru spălatul rufelor, le mijlocește bilete gratuite de baie și le dă celor săraci haine și încălțăminte. Și mai pe sus de toate mijlocește contractele între măsatri și ucenici — în locul părinților; îngrijește de moralitatea și religiozitatea aceloră, catechizându-i și punându-le la îndemână o bibliotecă întregă.

Ca să lăsăm să vorbească faptele estragem din raportul de pe anul 1904 următoarele date:

Asociațiunea a avut sub scutul ei 275 ucenici. Dintre ucenicii aceștia în anul 1904 s'au declarat calfe 18 inși. Au avut trei catecheți. Biblioteca a fost de 153 cărți. Pentru toți ucenicii s'au plătit taxele școlare. În fie-care Duminecă au avut bilete gratuite de baie câte 15 ucenici. Știpendii s'au dat la 37 ucenici în sumă de 1130 coroane. Li s'a împărțit 40 rocure, 40 părechi de pantaloni și 35 părechi de cizme. Sodalilor li s'au dat ajutoare de 125 coroane.

În fie-care Duminecă apoi localul Asociațiunii a fost deschis pentru meseriași — cărora le-au stat la dispoziție gazete, biliard și alte distracții potrivite.

Bugetul anului 1905 a fost statotit cu 16416 coroane 23 fileri.

Averea Asociațiunii cu finea anului 1904 era de 84,956 coroane 63 fil.

Cînd apreciem după merit munca acestei vrednice Asociațiuni — nădăduim, că servim o pildă vie și pentru alte centre românești — ca să se pună pe lucru la fel.

(„Tovărășia“)

Ofert de căsătorie.

Un tinăr solid și simpatie, farmacist diplomat, dorește căsătoria cu o domnișoară română, cultă și bună menajeră, cu o zestre de 20—25.000 Cor.

Scrisorile cu cereri de informațiuni, le trimite administrația foii la adresa competentă. 1—3

„Geogeană”

Institut de credit și economii, societate pe acții în Geoagiu.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii »Geogeană«, conform §-ului 19. din statute sunt invitați la

I. adunare generală ordinară,

ce să va ținea Joi în 22 Faur 1906, în localul institutului din Geoagiu.

Ordinea de zi:

1. Constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii, al comitetului de supraveghiere și prezentarea bilanțului anual.
3. Modificarea §§-lor 13 și 44 din statute.
4. Alegere de 3 membri în comitetul de supraveghiere și a 1 membru în direcțiune.
5. Distribuirea profitului curat.
6. Eventuale propuneri.

Acțiunile să vor depune, contra revers, cel puțin cu 24 ore înainte de adunare, la cassa institutului în Geoagiu sau la »Ardeleana« în Orăștie.

Geoagiu, 16 Ianuarie 1906.

Direcțiunea.

Contul Bilanț 31 Decembrie 1905. — Mérleg-számla 1905. évi decz. hó 31-én

ACTIVE — VAGYON			PASIVE — TEHER		
	K	fil.		K	fil.
Cassa în numărar Pénztárkészlet	2.253	22	Capital societar Alaptőke	80.000	—
Capital nevărsat Hátralékos részvénytőke	1.294	—	Depuneri Betétek	23.260	50
Cambii cu caventi Váltók kezeseikkel	174.316	—	Reescompt Visszeszámitolás	86.184	—
Cambii cu acop. hipotecară Jelzálogos váltókölcsönök	23.867	—	Cont-Curent Folyó-számla	1.877	65
Mobilier Butorzat	K 762.36		Depozite Letétek	1.957	50
Amortizare Törlesztés után	» 76.24	686	Creditori Hitelezők	134	—
			Interese transitoare Átmeneti kamatok	3.802	58
			Profit net Tiszta nyereség	5.200	11
	202.416	34		202.416	34

Contul Profit și Perdere. — Eredménymérleg-számla.

EȘITE — KIADÁSOK			INTRATE — BEVÉTELEK		
	K	fil.		K	fil.
Interese la depuneri Betétek kamatok	722	06	Interese Kamatok	9.649	99
Interese la reescompt Visszeszámit. kamatok	3.067	43	Interese dela Cont-Curent Kamatok folyószámlától	1.481	96
Salare Fizetése	2.691	60	Provizii Jutalékok	1.773	92
Spese Költségek	1.004	06	Diverse Vegyesek	1.874	70
Porto Postadij	214	52			
Chirie Házbér	400	—			
Contribuții Adók és illetékek	1.224	—			
Amortizări: — Törlesztések:					
Mobilier Butorzat	K 76.24				
Spese de fondare Szervez. költség	K 180.55	256			
Profit net Tiszt nyereség	5.200	11			
	14.780	57		14.780	57

Geoagiul-de-jos — Algyógy, 31 Decembrie 1905.

N. Vlad m. p.,
președinte. — elnök.

Adam Roșu m. p.,
cassar. — pénztárnok.

Gavril Todica m. p.,
contabil. — könyvelő.

MEMBRII DIRECȚIUNEI: — AZ IGAZGATÓSÁGI TAGJAI:

Dr. Margita m. p. Dr. Vlad m. p. N. Fieru m. p. N. Todea m. p. I. Popovici m. p. Iosif Indieș m. p. P. Lula m. p.

Conturile prezente le-am revidat și afat în consonanță cu registrele.
Jelen számlákat felülvizsgáltuk és a könyvekkel összhangban találtuk.

GEOAGIU — ALGYÓGY, 26 Ianuarie 1905.

Membrii comitetului de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Dr. A. Oprea m. p.

S. Filimonescu m. p.

Ioan Balșan m. p.

Editor și redactor responsabil: Stefan Popp.

Înștiințare.

Aduc la cunoștința on. public, că stînd permanent, timp mai îndelungat aici în oraș, deschid

*** pentru dame ***
școală de desen liber
și de pictat în oleu ***

Dau instrucțiune în decemnul liber, creyon, pictură de pastell, — tempera, — și oleu, pe mătăsă ori pânză, — la dorință și desenul email pe porcelană (și fără ardere e trainc).

Cu informații mai amănunțite sersesc în atelier: *Strada apei 22*. Dau și ore acasă.

Cu stimă

Carol Vasadi Kalieza,
1—6 pictor academic.

Sz. 313—906 tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az szásvárosi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy »Ardeleana« pénzüintézet végrehajtatonak Bildea Iános végrehajtást szenvedő elleni 2000 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szásvárosi kir. járásbíróság) területén lévő és Ludesden fekvő, a ludesdi 121 számú tjkvben A + 1 rdsz 625 hrsz. 3 kor.; 2 rdsz. 653 hrsz. 52 kor.; 3 rdsz. 678/2 679/3 680—683 hrsz 952 kor.; 4 rdsz. 704 hrsz. 106 kor.; 6 rdsz. 711/1 hrsz. 38 kor.; 8 rdsz. 654 hrsz. 40 kor.; 9 rdsz. 679/1 679/2 hrsz. 124 koronában, még pedig a C. 1. 2. a. özv. Bilgya Stefánia szül. Toncsa Mária iavára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog s illetve kikötmény fentartásával, az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1906 évi márczius hó 5-ik napján d. e. 9 órakor Ludesd község községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megálapított kiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzet árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t.-cz. 170 §-a értelmében, a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szásvároson 1906 évi január hó 24-én. A kir. járásbíróság mint telekkönyvi-hatóság.

Sebestyén, kir. aljbíró

Árverési hirdetmény.

Szeben vármegye Zsinna község határában Zsinnai községi iskola tulajdonát képező Dealu lung nevű erdőrészben engedélyezet mintegy 84.8 kat. hold területén lévő 12211 köbméter bükkhasábfának és 3053 köbméter bükkdorongfának alkalmas tűzifa f. é. február hó 18-án d. u. 2 órakor Zsinna község házánál zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen fog eladatni.

Kikiáltási ár 12822 kor. 60 fil.
Bánatpénz 1282 korona.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Írásbeli zárt ajánlatokhoz a kiirt bánatpénz csatolandó. Az általános árverési és szerződési feltételek a szerdahelyi m. kir. erdőgondnokságnál és a község (házánál) előjáróságnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Zsinna 1906 évi január hó 17-én.

A községi előjáróság:

Panfilie Bestu

1—3

Streulea
jegyző

„Tipografia Nouă”, in Orăștie